

پخش: عمومی

۱۵ سپتامبر ۲۰۱۱

زبان متن اصلی: انگلیسی

مجمع عمومی

اجلاس شصت و ششم

موضوع (C) ۶۹ دستور کار موقت*

ترویج و حمایت از حقوق بشر: وضعیت حقوق بشر و گزارش های نمایندگان و گزارشگران ویژه

وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران**گزارش دبیرکل**

خلاصه

گزارش حاضر مطابق با قطعنامه ۶۵/۲۲۶ مجمع عمومی ارائه شده که در آن مجمع از دبیرکل درخواست کرد گزارشی به آن در اجلاس شصت و ششم مجمع ارائه دهد. این گزارش الگوها و تحولات درباره وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران را نشان داده، اطلاعاتی درباره پیشرفت حاصله در اجرای قطعنامه ۶۵/۲۲۶، از جمله توصیه ها برای بهبود اجرای آن ارائه می دهد. در آن قطعنامه، مجمع از جمهوری اسلامی ایران درخواست کرد به نگرانی های اساسی مشخص شده در گزارش پیشین دبیرکل (A/65/370) و درخواست های ویژه برای اقدام که در قطعنامه های پیشین مجمع (قطعنامه های ۶۴/۱۷۶، ۶۲/۱۶۸، ۶۳/۱۹۱) یافته می شد، رسیدگی کند و به طور کامل به تعهدات خود در زمینه حقوق بشر، در قانون و در عمل، در رابطه با تعدادی مسایل و نگرانی های به ویژه شناسایی و تعیین شده، احترام بگذارد.

مندرجات

اول - مقدمه.....

دوم- مسایل موضوعی.....

الف- شکنجه و رفتار یا مجازات بی رحمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز از جمله شلاق زدن و قطع عضو.....

ب- مجازات مرگ از جمله اعدام ها در ملا عام

ج- اعدام خلافکاران نوجوان و جوان.....

د- سنگسار به عنوان روشی برای اعدام

ه- حقوق زنان.....

و- حقوق اقلیت ها....

ز- آزادی اجتماعات و انجمن های مسالمت آمیز و آزادی اظهار نظر و بیان...

ح- فقدان تشریفات قانونی لازم در جریان دادرسی

سوم - همکاری با سازوکارهای بین المللی حقوق بشر و دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد.....

الف- ایجاد ماموران رویه ویژه از سوی شورای حقوق بشر.....

ب- همکاری با نظام معاهده ای حقوق بشر سازمان ملل متحد.....

ج - همکاری با رویه های ویژه سازمان ملل متحد.....

د - همکاری با دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد.....

چهارم - نتیجه گیری ها و توصیه ها.....

- ۱- گزارش حاضر درباره وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران متعاقب قطعنامه ۶۵/۲۲۶ مجمع عمومی ارائه می شود که در آن مجمع از دبیرکل خواست در شصت و ششمین اجلاس آن به مجمع و گزارشی موقت به شورای حقوق بشر در اجلاس شصتم آن ارائه دهد. این گزارش الگوها و تحولات در باره وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران را نشان و اطلاعاتی درباره پیشرفت حاصله در اجرای این قطعنامه به دست می دهد. این گزارش همچنین بر مشاهدات نهادهای معاهده و رویه های ویژه شورای حقوق بشر متکی است.
- ۲- از زمان گزارش پیشین دبیرکل (A/65/370) موارد ارتکاب نقض حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران ادامه یافته است. نقض اینگونه حقوق، به ویژه در مورد مدافعان حقوق بشر، فعالان حقوق زنان، روزنامه نگاران و مخالفان دولت ادامه یافته و تشدید شده است. ابراز نگرانی ها در مورد شکنجه، قطع اعضا، بازداشت های خودسرانه و محاکمات ناعادلانه همچنان از سوی سازوکارهای حقوق بشر سازمان ملل متحد افزایش می یابد. از آغاز سال ۲۰۱۱ اجرای مجازات مرگ، از جمله مجازات های مرگ در ملاعام، افزایش قابل توجهی داشته است. اعدام زندانیان سیاسی و خلافکاران نوجوان نیز گزارش داده شد. آزادی بیان و اجتماعات همچنان محدود بود. تبعیض علیه گروه های اقلیت پابرجا بود و در بعضی موارد به تعقیب و آزار رسید. شورای حقوق بشر در مارس ۲۰۱۱ نسبت به وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران دقیق شد و با تصویب قطعنامه ای رویه ویژه جدیدی در زمینه ماموریت کشوری درباره وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران (قطعنامه ۱۶/۹) برقرار کرد.
- ۳- اگرچه بعضی تحولات مثبت نیز رخ داد، از جمله امضای پروتکل اختیاری حقوق کودک در زمینه درگیری کودکان در مناقشات مسلحانه در سپتامبر ۲۰۱۰ از سوی جمهوری اسلامی ایران؛ ظاهر شدن آن در برابر کمیته حذف تبعیض نژادی، در اوت ۲۰۱۰؛ و برگزاری کنفرانس قضایی همراه با دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد، در دسامبر ۲۰۱۰.
- ۴- همچنان که در گزارش موقت دبیرکل به شورای حقوق بشر (A/HRC/16/75)، اشاره شده، دبیرکل در ۱۹ نوامبر ۲۰۱۰ در نیویورک با محمد جواد لاریجانی، دبیرکل شورای عالی حقوق بشر ایران ملاقات کرد. دبیرکل چند مساله مربوط به حقوق بشر، مانند محدودیت ها برای مدافعان حقوق بشر، مجازات اعدام از جمله اعدام نوجوانان، و مسایل مربوط به حقوق اقلیت ها را مطرح کرد. آقای لاریجانی اظهار داشت جمهوری اسلامی ایران همکاری کلی با سازمان ملل متحد را ارج می نهد اما قطعنامه اخیر مجمع عمومی در زمینه وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران را نکوهش کرد.

دوم- مسایل موضوعی

الف- شکنجه و رفتار یا مجازات بی رحمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، از جمله شلاق زدن و قطع عضو

- ۵- با وجود ممنوعیت استفاده از تمامی اشکال شکنجه به منظور گرفتن اقرار یا کسب اطلاعات در قانون اساسی، دریافت گزارش ها درباره شکنجه و رفتار غیر انسانی یا تحقیرآمیز در محل های گوناگون بازداشت، ادامه دارد. گزارشگر ویژه شکنجه و سایر رفتار یا مجازات غیرانسانی یا تحقیرآمیز در سال ۲۰۱۰ پیام های فراوانی درباره ادعاهای جدی که وی دریافت کرده، از جمله ۱۹ پیام مشترک، برای مسوولان ایرانی ارسال داشته است. گزارشگر ویژه در اول مارس ۲۰۱۱ در ضمیمه ای در گزارش به شورای حقوق بشر (A/HRC/16/52 Add.1)، بانگرانی به روش های گوناگون بدرفتاری اعمال شده، از جمله موارد کتک زدن، قراردادن افراد تحت فشار، محرومیت از مراقبت های پزشکی و حبس های انفرادی طولانی مدت اشاره کرد. وی گفت چنین بدرفتاری هایی بیشتر بر مدافعان حقوق بشر، روزنامه نگاران، فعالان اجتماعی، فعالان سیاسی، گروه های دینی و افراد وابسته به گروه های گوناگون اقلیت تاثیر می گذارد.
- ۶- تعدادی از ماموران رویه های ویژه ۱، در ۲۳ سپتامبر ۲۰۱۰ در پیامی مشترک توجه مسوولان را به مورد عبدالله مومنی، عضو و سخنگوی شورای مرکزی سازمان فارغ التحصیلان دانشجویان دانشگاه جمهوری اسلامی ایران (سازمان دانش آموختگان ایران اسلامی ادوار تحکیم وحدت) جلب کرد که طبق گزارش ها از زمان دستگیری در ۲۰۰۹ در معرض شکل های گوناگون بدرفتاری و شکنجه قرار گرفته بود. آقای مومنی براساس اطلاعات دریافتی به محض دستگیری و در تمامی مدت بازجویی خود در معرض کتک، مشت و لگد قرار داشت. او همچنین به اعدام و تجاوز تهدید شده و مجبور شده

- بود مدت های طولانی روی یک پا بایستد. مسوولان ایرانی در اظهارنظر خود درباره این گزارش در مورد این که آقای مومنی در معرض اقدام غیرقانونی بوده ابراز تردید می کنند.
- ۷- موارد مکرر قطع عضو و مجازات بدنی مانند شلاق زدن همچنان دلیل اصلی نگرانی است که مسوولان آن ها را به عنوان مجازات های اسلامی موجه می دانند. رسانه های ایران در طول دوره مربوط به این گزارش، گزارش هایی درباره مجازات های قطع عضو و شلاق زدن منتشر کردند. معاون قوه قضاییه در ۱۶ مارس ۲۰۱۱ در ارتباط با یک مورد قطع عضو در خراسان رضوی تاکید کرد قطع اعضا بخشی از مجازاتی است که برای خلافکاران ویژه در نظر گرفته می شود. ۲۰ دادستان عمومی مشهد نیز در ۱۳ ژانویه ۲۰۱۱ اعلام کرد اعضای بدن دو دزد قطع خواهد شد. ۳
- ۸- چهار فرد متهم به اخلال در نظم و امنیت عمومی را در ۲۰ اکتبر ۲۰۱۰ در شهر گنبد کاووس در ملا عام هریک ۷۴ ضربه شلاق زدند. ۴. مردی متهم به سرقت در اول مارس ۲۰۱۱ در میدان امام خمینی شهر لامرد در حضور مردم با ۷۰ ضربه شلاق مجازات شد. ۵. دادگاه استیناف تهران در ۶ ژوئن ۲۰۱۱ مدیر اجرایی اصلی و معاون پیشین رییس صنعت و تولید شرکت دخانیات را به مجازات نقدی و ۷۴ ضربه شلاق به اتهام کلاهبرداری و سواستفاده از اعتبار دولت محکوم کرد. ۶. رسانه های ایران در اول ژوئن ۲۰۱۱ به نقل از دبیرکل شورایی عالی حقوق بشر ایران نوشتند شلاق زدن نه شکنجه بلکه مجازات و مکافات است. ۷.
- ۹- حکم صادرشده از سوی قوه قضاییه ایران برای ناپینا کردن مجرمی با اسید با توجه گسترده بین المللی مواجه شد. مجید موحدی در سال ۲۰۰۴ پس از این که آمنه بهرامی پیشنهاد ازدواج او را رد کرد با اسید به وی حمله کرد و باعث ناپینایی و آسیب دیدگی شدید وی شد. دادگاهی در ۲۰۰۸ حکم داد با ریختن پنج قطره اسید در هر چشم موحدی او را کور کنند. قرار بود این حکم در ۱۴ مه ۲۰۱۱ به اجرا درآید اما اجرای حکم به علت آماده نبودن شرایط پزشکی به تاخیر افتاد. ۸. مسوولان ایرانی گزارش دادند خانم بهرامی سرانجام حمله کننده به خود را بخشید و از تقاضای خویش برای قصاص چشم پوشید.

ب- مجازات مرگ از جمله اعدام های علنی

- ۱۰- از زمان گزارش موقت دبیرکل به شورای حقوق بشر در مارس ۲۰۱۱ تغییری در اعمال مجازات اعدام به وجود نیامده است. افزایش تعداد اعدام ها، از جمله اعدام ها در حضور مردم، با تعداد زیاد اعدام، به ویژه در موارد مربوط به مواد مخدر، ادامه یافته است. به گفته عفو بین الملل، علاوه بر ۲۵۲ مورد اعدام در ۲۰۱۰ که اجرای آن ها رسماً اعلام شده گزارش ها حاکی از بیش از ۲۰۰ اعدام مخفیانه دیگر است که ادعا شده بیشتر در زندان وکیل آباد مشهد صورت گرفته است. به گفته منابع رسمی حدود ۱۴۰ مورد اعدام از اول ژانویه تا ۲۰ ژوئن ۲۰۱۱ انجام شده که بعضی از منابع این رقم را تا ۱۸۵ مورد اعلام کرده اند. ۹. دبیرکل شورای عالی حقوق بشر ایران در ۱۳ مه ۲۰۱۱ به تعداد زیاد اعدام ها اذعان کرد و آن را به تلاش ها برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر نسبت داد. ۱۰. این مسوولان اضافه می کنند جمهوری اسلامی ایران فقط قاچاقچیان بزرگ و کسانی را که سابقه قاچاق دارند اعدام می کند و در بعضی موارد اعدام شدگان جرایم جدی دیگری مرتکب شده اند. کمیساریای عالی حقوق بشر در ۲ فوریه ۲۰۱۱ علناً درباره افزایش چشمگیر اعدام ها از شروع ۲۰۱۱ هشدار داد و از جمهوری اسلامی ایران خواست به منظور لغو مجازات مرگ زمانی را به عنوان آخرین مورد اعدام ها اعلام کند. علاوه بر این، گزارشگر ویژه اعدام های فراقانونی، شتابزده یا خودسرانه، به اتفاق گزارشگر ویژه استقلال قضا و وکلا، در اعلامیه ای علنی درباره افزایش چشمگیر محکومیت های مرگ، که بدون وجود تدابیر حفاظتی به رسمیت شناخته شده بین المللی انجام می شوند، هشدار داد. دولت ایران می گوید تمامی الزامات و اقدامات قانونی در پرونده های مربوط به مواد مخدر به طور کامل انجام می شوند.

- ۱۱- گزارشگر ویژه اعدام های فراقانونی، شتابزده یا خودسرانه، پیام هایی برای مسوولان ایرانی فرستاد و در آن ها درباره روند و الگوی اعدام ها، که بر ایرانیان و ملیت های خارجی تاثیر می گذارند، ابراز نگرانی کرد. وی با نگرانی شدید گفت مجازات مرگ همچنان برای جرایم غیرجدا اعمال می شود و محاکمات با تشریفات قانونی لازم همراه نیستند. این گزارشگر ویژه در پیامی به تاریخ ۲۶ ژانویه ۲۰۱۱ اظهار داشت حداقل ۱۴۷ نفر، بیشتر از محکوم شدگان به جرایم مربوط به مواد مخدر، بین اکتبر ۲۰۱۰ و ژانویه ۲۰۱۱ اعدام شده اند. چند نفر از این اعدامی ها شهروندان کشورهایایی مانند غنا، نیجریه و فیلیپین بودند که ظاهراً موضوع پس از اعدام ها به نمایندگان کنسولی این کشورها اطلاع داده شد. کمیته حقوق بشر به این نتیجه رسیده است که مجموعه ای گسترده از خلاف ها، از جمله جرایم مربوط به مواد مخدر، در خارج از شمول "جدی ترین جرایم" قرار می گیرند که برای آن

ها شاید نتوان مجازات مرگ در نظر گرفت (به پاراگراف ۵۱ ، A/HRC/۴/۲۰ نگاه کنید). کمیساریای عالی حقوق بشر و ماموران رویه های ویژه نیز درباره اعمال مجازات مرگ در خلاف های دارای ماهیت جنسی، مانند لواط، برای مسولان ایران پیام فرستادند.

۱۲- قانون ضد مواد مخدر تازه ای در دسامبر ۲۰۱۰ تصویب و از ۴ ژانویه ۲۰۱۱ به اجرا در آمد. ماده ۱۸ این قانون مجازات مرگ را برای قاچاقچیان و تجار عمده مواد مخدر در نظر گرفته و همچنین مجازات هایی مانند ممنوعیت سفر از یک تا ۱۵ سال برای حمل یا قاچاق هر مقدار از مواد مخدر پیش بینی کرده است. ۱۱ معاون امور حقوقی دادستان کل اظهار داشت قانون تازه مواد مخدر معایب و نواقص بسیاری دارد که بازبینی آن را ایجاب می کند. ۱۲ با وجود این، قوه قضاییه به دادن هشدارها در زمینه اتخاذ رویکردی قاطعانه تر در برخورد با قاچاق مواد مخدر ادامه داد و تاکید کرد قاچاقچیان مواد مخدر و تجار عمده مواد مخدر براساس قانون جدید اعدام خواهند شد. ۱۳ دادستان تهران ۲۹ مه ۲۰۱۱ اعلام کرد برای ۳۰۰ نفر متهم به ارتکاب جرایم مربوط به مواد مخدر، از جمله برای بعضی از قاچاقچیان و روسای باندهای بزرگ مواد مخدر حکم مجازات مرگ صادر شده است. ۱۴ رییس پلیس ضد مواد مخدر در ۲۰ مه ۲۰۱۱ خبر دستگیری بیش از ۱۱،۰۰۰ نفر را طی ۷۰ روز پیش از آن در رابطه با فروش، حمل و نقل، انتقال و مصرف متامفتامین (شیشه) افشا کرد. ۱۵

۱۳- اعمال مجازات مرگ به اتهام محاربه (دشمنی با خدا) باردیگر عامل نگرانی در طول دوره تحت بررسی بود. براساس اطلاعات دریافتی، بیش از ۲۰ نفر، از جمله علی صارمی، جعفر کاظمی، حسین خضری و محمدعلی حاج آقایی در طول دوره این گزارش به اتهام محاربه اعدام و چند نفر دیگر با اتهامات مبهم به مجازات مرگ محکوم شدند. در قانون ایران، محاربه به خشونت مسلحانه مربوط می شود. گزارشگر ویژه اعدام های فراقانونی، شتابزده یا خودسرانه، ضمن ابراز تردید نسبت به ماهیت پیچیده و نامشخص چنین اتهاماتی ابراز نگرانی کرد علیرغم درخواست های مکرر، دولت نتوانسته تعریفی دقیق و روشن از محاربه ارائه دهد. وی همچنین در مورد سازگاری تحمیل مجازات مرگ برای چنین اتهاماتی با تعهدات ایران نسبت به حقوق بین الملل ابراز نگرانی کرد.

۱۴- اجرای بعضی از احکام اعدام در ملاعام ادامه یافت. مطابق گزارش های مطبوعات ایران، حداقل ۲۵ نفر، از جمله ظاهرا دو نوجوان از شروع ۲۰۱۱ در حضور مردم به دار آویخته شده اند. دادستان کل کرمانشاه در ۲۹ مه ۲۰۱۱ به دنبال اعدام علنی دو نفر تاکید کرد اعدام در ملاعام برای مقتضیات اجتماعی ضروری است و نقشی محوری و اساسی در امر بازدارندگی جرایم ایفا می کند. ۱۶ کمیساریای عالی حقوق بشر در اعلامیه عمومی ۲ فوریه ۲۰۱۱ خود تکرار اعدام های علنی را محکوم کرد. سازوکارهای بین المللی حقوق بشر اعلام کرده اند اعدام در ملاعام ماهیت بی رحمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز مجازات اعدام را تشدید می کند و تأثیری به دور از ویژگی های انسانی بر قربانی می گذارد و باعث درنده خویی شاهدان مراسم اعدام می شود.

ج- اعدام خلافکاران نوجوان

۱۵- دبیرکل، کمیساریای عالی حقوق بشر و تعدادی از ماموران رویه های ویژه به تاکید بر اعدام خلافکاران نوجوان به عنوان عامل نگرانی شدید ادامه می دهند. دبیرکل در گزارش موقت خود به شورای حقوق بشر درباره تکرار اعدام های نوجوانان به شدت ابراز نگرانی کرد. گزارش شده است حداقل دو نوجوان در طول دوره تحت بررسی اعدام شده اند. براساس اطلاعات عفو بین الملل این دو نوجوان خلافکار در ۲۰ آوریل ۲۰۱۱ به دنبال محکومیت به تجاوز و قتل، که پیش از رسیدن به ۱۸ سالگی مرتکب شده بودند، در ملاعام در بندرعباس اعدام شدند. تحمیل مجازات مرگ به افرادی که پیش از رسیدن به ۱۸ سالگی مرتکب جنایت شده اند نقض میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی و کنوانسیون حقوق کودک است که جمهوری اسلامی ایران کشور طرف هر دوی این معاهدات است.

۱۶- رسانه ها به نقل از آقای لاریجانی، دبیرکل شورای عالی حقوق بشر ایران، گفتند اگرچه سن مسوولیت جزایی در ایران زیر ۱۸ سال است قضات اختیار دارند بلوغ فکری مجرمان جوان را ارزیابی کنند و متوجه شوند آیا متهم توانایی برعهده گرفتن مسوولیت اقدام ارتكابی را دارد یا خیر. با این حال، وقتی جریان رسیدگی به پرونده های مربوط به خلافکاران نوجوان تا رسیدن سن متهم به ۱۸ سالگی ادامه می یابد خطر اعدام آنان بیشتر می شود. مسوولان ایرانی می گویند به بازپروری مجرمان نوجوان و بازگشت کودکان به زندگی عادی و اجتماع اولویت داده می شود. قوه قضاییه در ۲۰۰۵ با صدور فرمانی غیرالزامی اعدام نوجوانان را به حال تعلیق درآورد وغالبا برای میانجیگری بین خانواده ها در چنین مواردی اقداماتی به عمل آورده، حتی به فرد محکوم از لحاظ مالی کمک کرده تا مبلغ دیه را بپردازد. دولت ایران از ایجاد یک گروه کاری وابسته به دفتر دادستان کل در تهران خبر می

دهد که شامل مددکاران اجتماعی و دیگر کارشناسانی است که تلاش می کنند در چنین مواردی بین خانواده ها میانجیگری نمایند. این امید وجود دارد که این ابتکار به عنوان الگویی برای استان های دیگر مفید واقع شود. مسوولان همچنین گزارش می دهند بر اساس مفاد قانون های اصلاح شده برای نوجوانان، که به شورای نگهبان ارسال شده، به جای همه مجازات ها برای جرایم سبک از تدابیر آموزشی و تادیبی و تہذیبی استفاده خواهد شد.

۱۷- گزارشگر ویژه اعدام های فراقانونی، شتابزده یا خودسرانه، در طول دوره تحت بررسی در پاسخ به اطلاعات دریافتی درباره افرادی که برای جرایم ارتكابی در نوجوانی به مرگ محکوم شده بودند چند پیام صادر کرد. کمیساریای عالی حقوق بشر نیز از طریق اعلامیه های علنی و مذاکرات خصوصی با مسوولان ایرانی به مداخله در پرونده های فردی ادامه داد. برای مثال، کمیساریای عالی در ۱۳ ژانویه ۲۰۱۱ در نامه ای به دولت درباره صدور احکام مرگ برای احسان رنگرز طباطبایی و ابراهیم حمیدی به علت محکومیت آنان به اتهام لواط، برای جرایمی که ظاهراً قبل از رسیدن به سن بلوغ مرتکب شده بودند، به شدت ابراز نگرانی کرد.

د- سنگسار به عنوان روش اعدام

۱۸- اگرچه به نظر می رسد اعمال مجازات مرگ با سنگسار در جمهوری اسلامی ایران رو به کاهش نهاده است، قوه قضاییه همچنان به صدور احکام سنگسار ادامه می دهد. ۱۷ تعدادی از ماموران رویه های ویژه ۱۸ در ۲۷ ژانویه ۲۰۱۰ توجه دولت را به پرونده سریمه عبادی و بوعلی جانفشانی، که دادگاهی کیفری در ارومیه آنان را به جرم زنا به اعدام با سنگسار محکوم کرده بود، جلب کردند. حق انتخاب وکیل مدافع در جریان محاکمه ظاهراً از آنان سلب شده بود. دادگاه استیناف آذربایجان غربی ظاهراً محکومیت مرگ آنان را تأیید کرد. مسوولان در ۷ اکتبر ۲۰۱۰ در پاسخ به ماموران رویه های ویژه گزارش دادند این پرونده در حال حاضر در دادگاه جنایی استان آذربایجان غربی تحت بررسی است و هیچ حکمی درباره آن صادر نشده است.

۱۹- مسوولان ایرانی می گویند اعدام افراد متاهلی که مرتکب زنا می شوند با سنگسار، همچنان که در قانون جزا تجویز شده، به عنوان عامل بازدارنده برای محافظت از خانواده و اجتماع مفید است و اثبات چنین اتهاماتی، به عمد، بسیار دشوار است. در کنفرانسی قضایی که در دسامبر ۲۰۱۰ تشکیل شد (به پاراگراف های ۴۸-۵۱ زیر نگاه کنید) دبیرکل شورای عالی حقوق بشر ایران اظهار داشت سنگسار را نباید به عنوان "روشی برای اعدام" طبقه بندی کرد، بلکه بیشتر روشی برای مجازات است که به گفته وی روشی ملایم تر است زیرا ۵۰ درصد سنگسار شدگان زنده می مانند.

۲۰- تعدادی از ماموران رویه های ویژه ۱۹ در ۲۴ ژوئن ۲۰۱۰ در اعلامیه ای مشترک به علت اعدام قریب الوقوع بانو آشتیانی، که به اتهام زنا با محکومیت مرگ با سنگسار مواجه بود، ابراز نگرانی کردند. خانم آشتیانی در ۲۰۰۶ به جرم قتل شوهرش محکوم شده بود، اما بعدها به زنا هنگام حیات همسرش نیز متهم و به مرگ با سنگسار محکوم گردید. وی تاکنون پنج سال زندانی بوده و ۹۹ ضربه شلاق خورده است. مسوولان در جریان محاکمه جاوید هوتن کیان، وکیل مدافع او، و سجاد قادرزاده، پسرش را دستگیر و اعترافات وی را نیز از تلویزیون پخش کردند، که موجب نگرانی های شدید درباره عادلانه بودن جریان محاکمه شد. مسوولان ایرانی گفتند با وجود این که حکم نهایی دادگاه در تأیید حکم سنگسار است، اما حکم هنوز اجرا نشده است.

ه- حقوق زنان

۲۱- مسوولان بر حضور فزاینده زنان در پارلمان (مجلس شورای اسلامی)، شوراهای محلی، مشاغل عالی دولتی و مدیریتی، همچنین تحصیلات عالی تأکید می کنند. برای مثال گزارش ها حاکی است تعداد زنان در مناصب مدیریتی وزارت آموزش از ۴۵ نفر در ۲۰۰۵ به ۴۸۲ نفر در ۲۰۱۱ افزایش یافته است. در سال تحصیلی قبل ۳۹۰۳۰۶ دختر در آموزش عالی پذیرفته شدند که افزایشی ۲۷۰۰ درصدی در سه دهه است.

۲۲- در طول دوره تحت بررسی فعالان حقوق زنان و روزنامه نگاران و وکلای زن دادگستری همچنان با ارباب و آزار و در مواردی با بازداشت یا ممنوعیت سفر مواجه بودند. گزارشگر ویژه خشونت علیه زنان، دلایل و پیامدهای آن، در پیام هایی برای مسوولان ایرانی، نسبت به دستگیری مداوم اعضای مبارزه برای آزادی، همچنین معروف به مبارزه یک میلیون امضا، همراه با روزنامه نگاران زن و مدافعان حقوق بشر، که می تواند مستقیماً به کار آنان در دفاع از حقوق بشرمربوط باشد، ابراز نگرانی کرد.

مسوولان می گویند فعالانی که در چارچوب مبارزه یک میلیون امضا کار می کنند نتوانسته اند اجازه های قانونی لازم را دریافت کنند بنا براین فعالیت های آنان غیرقانونی به شمار می آید. این گزارشگران در ۲۳ مارس ۲۰۱۱ در پیامی مشترک نگرانی درباره توقیف فاطمه مسجدی و مریم بیدگلی، اعضای مبارزه یک میلیون امضا را در ۷ مه ۲۰۰۹، هنگام گرفتن امضا در چارچوب این مبارزه، مطرح کردند. آنان در ۴ اوت ۲۰۱۰ در دادگاه "به اشاعه تبلیغات علیه نظام و انتشار مطالب در حمایت از یک گروه فمینیست مخالف با نظام" متهم و به یک سال زندان محکوم شدند که در دادگاه استیناف به شش ماه کاهش یافت. در مورد این که توقیف و بازداشت آنان مستقیماً با کار ایشان در دفاع از حقوق بشر ارتباط داشته، و درباره خطرهایی که دیگر اعضای این مبارزه با آنها مواجه هستند، نیز ابراز نگرانی شد. علاوه براین، مریم بهرمن، فعال حقوق زنان ایران و عضو مبارزه یک میلیون امضا طبق گزارش ها در ۱۱ مه ۲۰۱۱ در خانه خود در شیراز دستگیر و به خلاف هایی در رابطه با امنیت ملی متهم شد. به نظر می رسد دستگیری این زن با کارش به عنوان فعال حقوق زنان و شرکت او در پنجاه و پنجمین اجلاس کمیسیون وضعیت زنان سازمان ملل متحد، در مارس ۲۰۱۱ ارتباط داشته باشد. خانم بهرمن ظاهراً یکی از شرکت کنندگان در میزگردی در یک رویداد جامعه مدنی بود که از سوی "انجمن ایتالیایی برای زنان در توسعه"، ترتیب داده شده بود.

۲۳- مسوولان ایرانی می گویند براساس احکام و مقررات اسلامی زنان ملزم هستند مقررات پوشش اسلامی را در اماکن عمومی رعایت کنند. فرمانده پلیس امنیت اخلاقی در ۹ مه ۲۰۱۱ اعلام کرد هزاران پرسنل پلیس امنیت اخلاقی در کشور مستقر شده اند تا طرح امنیت اخلاقی را به اجرا درآورند. وی هشدار داد پلیس به شدت بر همه اماکن عمومی، از جمله وسایل نقلیه، نظارت و علیه همه کسانی که مقررات اخلاقی را نقض کنند اقدام قانونی به عمل خواهد آورد. ۲۰ علاوه بر این، گزارش ها حاکی است پوشیدن لباس های روشن، داشتن ناخن های بلند یا خال، همچنین پوشیدن کلاه بدون روسری یا شلوارهای چسبان یا کوتاه برای دانشجویان مونث ممنوع است. مقررات جدید دانشجویان مرد را نیز از رنگ کردن موهای خود، دستکاری ابروها، پوشیدن لباس های تنگ، پیراهن با "آستین های خیلی کوتاه" و استفاده از جواهر منع می کنند. کمیته کارشناسان اجرای کنوانسیون ها و توصیه های سازمان بین المللی کار در دسامبر ۲۰۱۰ احتمال ازدواج های اجباری زود هنگام را به عنوان یکی از دلایل اصلی فرار دختران؛ تبعیض در دستمزد مردان و زنان برای کار دارای ارزش یکسان، و فقدان مشارکت اقتصادی برای زنان تحصیل کرده و آموزش دیده، را به عنوان زمینه های نگرانی که مستقیماً بر زندگی زنان تاثیر می گذارند، شناسایی کرد. ۲۱

و- حقوق اقلیت ها

۲۴- محدودیت ها در زمینه برخورداری همه جانبه از حقوق بشر برای اقلیت های دینی به رسمیت شناخته نشده، به ویژه جامعه بهایی، همچنان باعث نگرانی جدی است. گزارشگر ویژه آزادی دین یا عقیده در پیوستی به گزارش خود به شورای حقوق بشر در فوریه ۲۰۱۱ در مورد توقیف و بازداشت اعضای جامعه بهایی و موارد مداوم نقض آزادی دینی یا اعتقادی آنان ابراز نگرانی کرد. کمیته کارشناسان اجرای کنوانسیون ها و توصیه های سازمان بین المللی کار ۲۱ بر وخامت اوضاع اقلیت های دینی به رسمیت شناخته نشده، به ویژه جامعه بهایی اشاره و نسبت به تبعیض مبتنی بر دین در مورد آنان ابراز نگرانی کرد که دسترسی ایشان را به آموزش، دانشگاه ها و به ویژه مشاغل در بخش عمومی محدود می کند. مسوولان ایرانی می گویند اگرچه بهایی گری در جمهوری اسلامی ایران به عنوان دین به رسمیت شناخته نمی شود پیروان آن از حقوق اجتماعی، مدنی و شهروندی برخوردارند.

۲۵- براساس گزارش های متعدد، نیروهای امنیتی در ۲۱ مه ۲۰۱۱ به خانه های افراد درگیر در فعالیت های موسسه بهایی برای آموزش عالی حمله و ۱۵ نفر از اعضای آن را در شهرهای مختلف، از جمله گوهردشت، اصفهان، کرج، ساری، شیراز، تهران و زاهدان توقیف کردند. محل نگهداری و وضعیت بازداشت شدگان نا معلوم است. این موسسه از زمان تاسیس آن در ۱۹۸۰ در معرض حملات مداوم بوده است. یک خبرگزاری دولتی در ۴ ژوئن ۲۰۱۱ به نقل از اعلامیه ای از وزارت علوم و فن آوری خبر داد فعالیت های موسسه فوق غیرقانونی و تمامی دیپلم ها و مدارک صادر شده از سوی آن فاقد اعتبار قانونی است. ۲۲

۲۶- در اوت ۲۰۱۰ هفت نفر دیگر از رهبران جامعه بهایی که در مه ۲۰۰۸ بازداشت و در ژانویه ۲۰۱۰ محاکمه شده بودند به ۲۰ سال زندان محکوم شدند که متعاقباً به ۱۰ سال کاهش یافت. اما دادگاه در مارس ۲۰۱۱ ظاهراً حکم زندان ۲۰ ساله اولیه را تایید کرد. کمیساریای عالی حقوق بشر در دیدار

با مسوولان ایرانی یا در نامه هایی به آنان چند بار این موضوع را مطرح و از این که در این محاکمات تشریفات قانونی رعایت نشده و برگزاری آن ها عادلانه نبوده به شدت ابراز نگرانی کرد. مسوولان گزارش می دهند این هفت نفر به علت شکایات متعدد خصوصی و اتهام های مربوط به امنیت ملی محکوم شده اند و نه به علت اعتقادات خود.

۲۷- رسیدن گزارش ها درباره در معرض توقیف و آزارهای خودسرانه قرارداشتن مسیحیان، به ویژه کسانی که تازه مسیحی شده اند، همچنان ادامه دارد. تعدادی از ماموران رویه های ویژه ۲۳ در ۳۰ دسامبر ۲۰۱۰ با امضای درخواستی اضطراری توجه دولت ایران را به توقیف دو کشیش پروتستان، بهروز صادق- خانجانی و یوسف نادرخانی به اتهام ارتداد و برگشتن از دین جلب کردند. آقای صادق- خانجانی ظاهراً در ژوئن ۲۰۱۰ توقیف و به ارتداد، کفر و تماس با دشمن متهم شد. آقای نادرخانی از اکتبر ۲۰۰۹ زندانی بوده و به ارتداد و تبلیغ دین مسیحیت متهم است. او در سپتامبر ۲۰۱۰ مجرم شناخته و به مرگ محکوم شد. آقای نادرخانی اگرچه در دسامبر ۲۰۱۰ تقاضای فرجام کرد اما همچنان در معرض خطر اعدام قرار دارد.

۲۸- کمیته حذف تبعیض نژادی پس از بررسی گزارش های ادواری هیجدهم و نوزدهم جمهوری اسلامی ایران در اوت ۲۰۱۰ از برخورداری محدود از حقوق سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جوامع از جمله عرب، آذری، بلوچ و کرد و بعضی جوامع غیرشهری به ویژه در زمینه مسکن، آموزش، آزادی بیان و دین، بهداشت و اشتغال، با وجود رشد اقتصادی کشور ابراز نگرانی کرد. این کمیته خواستار توجه ویژه به گزارش های مربوط به استفاده از ضوابط "گزینش"، روشی برای انتخاب که کارکنان و مقامات آینده دولت را ملزم می سازد وفاداری خود را به جمهوری اسلامی ایران و دین رسمی نشان دهند، شد و ابراز نگرانی کرد گزینش می تواند فرصت های اشتغال و مشارکت سیاسی اعضای جوامع عرب، آذری، بلوچ، یهودی، ارمنی و کرد را محدود کند. (CERD/C/IRN/CO/18-19 نگاه کنید).

و- آزادی اجتماعات و انجمن های مسالمت آمیز و آزادی اظهارنظر و بیان

۲۹- در تمام مدت تحت بررسی موارد فراوانی از توقیف، بازداشت، و محکومیت به مجازات های سنگین مدافعان حقوق بشر، وکلای مدافع، روزنامه نگاران، وب لاگ نویسان و افرادی که نظرهای انتقادی ابراز داشتند، وجود داشت. گزارشگر ویژه ترویج و حمایت از حق آزادی اظهارنظر و بیان در پیوست گزارش خود به شورای حقوق بشر در مه ۲۰۱۱ (A/HRC/17/27/Add.1)، با نگرانی از محدودیت های احتمالی در قانون و عمل به آزادی بیان و اظهار نظر در جمهوری اسلامی ایران اشاره کرد. وی از استفاده از بعضی مفاد مبهم قانون جزای اسلامی ۲۴ به عنوان عوامل محدود کننده عمده ای نام برد که حق آزادی بیان را محدود می کنند و مجازات های سنگین، از جمله شلاق و زندان در پی دارند.

۳۰- طبق گزارش ها حداقل ۲۷ روزنامه نگار زندانی شدند که تعدادی از آنان به محکومیت های سنگین و مجازات های دیگر رسیدند. احمد زیدآبادی، روزنامه نگاری سرشناس و برنده جایزه آزادی مطبوعات جهان ۲۰۱۱ یونسکو/ گیلرموکانو ۲۵، در حال حاضر دوره زندان شش ساله را می گذراند. آقای زیدآبادی پس از انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۰۹ دستگیر و به "تبلیغات علیه نظام" و "توطئه برای ایجاد آشوب عمومی" متهم و به شش سال زندان، پنج سال تبعید و ممنوعیت تمام عمر از فعالیت سیاسی، اجتماعی و روزنامه نگاری و نوشتن و سخنرانی محکوم شد. فریبرز رییس دانا، اقتصاددان ایرانی که از کاهش یارانه ها از سوی دولت انتقاد کرد، در ۱۳ ژوئن ۲۰۱۱ به یک سال زندان محکوم شد. به گزارش ایسنا، آقای دانا به "عضویت غیرقانونی در یک انجمن نویسندگان، تهیه اعلامیه های مطبوعاتی برای فتنه گران، سخن گفتن علیه رژیم، مصاحبه با بی بی سی و صدای امریکا، و متهم کردن جمهوری اسلامی به بدرفتاری با زندانیان" متهم شده بود.

۳۱- مبارزه کنونی بر صنعت فیلم نیز تاثیر گذاشته و فیلمسازان شناخته شده را در معرض آزار، دستگیری، و در چند مورد، پیگرد قرار داده است. جعفرپناهی، فیلمسازی تحسین شده در سطح بین المللی که مورد او باعث توجه چشمگیر بین المللی شد، به شش سال زندان، همراه با ممنوعیت ۲۰ ساله فیلمسازی، فیلمنامه نویسی، سفر به خارج و مصاحبه با رسانه های داخلی و خارجی محکوم شد. آقای پناهی در مارس ۲۰۱۰ دستگیر و به تبانی و تبلیغات علیه نظام متهم شد. ۲۶ محمد رسول اف، فیلمساز دیگر، به شش سال زندان برای اتهاماتی از جمله تبانی و تجمع، و تبلیغات علیه نظام محکوم شد. ۲۷

۳۲- مواضع کنونی بر سر راه رسانه ها بر رسانه های چاپی، وب لاگ ها و وب سایت ها نیز تاثیر گذاشته است. ایرنا در ۱۲ ژوئن ۲۰۱۱ گزارش داد هیات نظارت بر مطبوعات ایران انتشار هفته نامه ۹ دی (۹)

(Deh) ۲۸ را ممنوع کرده است. انتشار چلچراغ، هفته نامه اصلاح طلب، در ۲۲ نوامبر ۲۰۱۰ برای چاپ مقالاتی مخالف اخلاق عمومی ممنوع شد. ۲۹ همچنین در اوت ۲۰۱۰ روزنامه آسیا که برای انتقاد از برنامه های اقتصادی دولت معروف است ممنوع شد. مسوولان می گویند آزادی مطبوعات براساس قانون اساسی و قانون مطبوعات ۱۹۸۶ تضمین شده و به خلاف های مطبوعاتی در دادگاه ویژه و علنی مطبوعات رسیدگی می شود که روزنامه نگاران در آن از حق دفاع حقوقی برخوردارند.

۲۳- تعدادی از مدافعان برجسته حقوق بشر به اتهام خلاف های مربوط به امنیت ملی دستگیر و به مجازات های نامتناسب و سنگین و ممنوعیت سفر محکوم شدند. دیگران، از جمله اعضای خانواده های آنان با ارباب و آزار مواجه شده اند. کمیساریای عالی حقوق بشر در ۲۳ نوامبر ۲۰۱۰ درباره وضعیت مدافعان حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران ابراز نگرانی و دولت را ترغیب کرد آزادی بیان و اجتماعات را به طور کامل تضمین و فضای بیشتری برای فعالان و وکلای مدافع حقوق بشر باز کند. گزارشگر ویژه وضعیت مدافعان حقوق بشر پیام های زیادی درباره وضعیت مدافعان حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران برای مسوولان ایرانی فرستاده است.

۲۴- مورد نسرين ستوده، وکیل سرشناس حقوق بشر که در دفاع از پرونده های پرسروصدای بسیاری شرکت داشته، در سطح بین المللی با توجه چشمگیری مواجه شد. خانم ستوده ۴ سپتامبر ۲۰۱۰ دستگیر و به "اقدام علیه امنیت کشور"، نداشتن حجاب اسلامی در جریان ارسال یک پیام فیلمبرداری شده، "تبلیغات علیه نظام"، و عضویت در مرکز مدافعان حقوق بشر، که به وسیله شیرین عبادی، برنده جایزه نوبل صلح ایجاد شده، متهم شده است. اعتقاد همگانی این است که علت تشکیل پرونده علیه وی فعالیت او به عنوان مدافع حقوق بشر است. او ۸ ژانویه ۲۰۱۱ به ۱۱ سال زندان و ۲۰ سال محرومیت از پرداختن به کار قضایی و ممنوعیت سفر به خارج محکوم شد. قوه قضاییه در مه ۲۰۱۱ خواهان لغو پروانه وکالت او گردید. مسوولان ضمن تایید محکومیت خانم ستوده، می گویند حکم او قابل فرجام خواهی است. رضا خندان، همسر خانم ستوده که علنا برای رفتار عادلانه با همسرش مبارزه کرده، در ۱۶ ژانویه ۲۰۱۱ از سوی مسوولان برای بازجویی احضار و به دروغ پراکنی و تشویش اذهان عمومی متهم شد. آقای خندان با سپردن وثیقه ۵۰ هزار دلاری آزاد شد اما با خطر مجازات های بیشتر از سوی مسوولان مواجه است. علاوه بر اظهارات علنی کمیساریای عالی، معاون کمیساریای عالی برای حقوق بشر در نامه ای به دولت بر نگرانی ها درباره پرونده های خانم ستوده و دیگر فعالان حقوق بشر تاکید کرد.

۲۵- قانون جدیدی درباره ایجاد سازمان های غیردولتی و نظارت بر آن ها در حال حاضر در پارلمان در دست بررسی است. پیش نویس این لایحه خطر محدود کردن شدید استقلال سازمان های جامعه مدنی و ممانعت از فعالیت های طیفی گسترده از عوامل، از جمله مدافعان حقوق بشر، فعالان حقوق زنان، اتحادیه های تجاری و معلمان را در پی دارد. براساس این پیش نویس، برای تشکیل همه اجتماعات غیرسیاسی و گرفتن تماس با سازمان های بین المللی گرفتن اجازه قبلی از "کمیته عالی"، که ایجاد آن در این قانون پیش بینی شده، ضروری خواهد بود. ماده های پیش نویس این قانون حقوق آزادی انجمن و اجتماعات مسالمت آمیز را که در میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، که جمهوری اسلامی ایران کشور طرف آن است، تعیین شده به شدت محدود خواهد کرد.

۲۶- پروانه تعدادی از حزب های مخالف لغو و طبق گزارش ها سفر تعدادی از رهبران به خارج ممنوع شده است. به مطبوعات ظاهرا دستور داده شده درباره رهبران مخالف مطالبی ننویسند و درخواست های چنین رهبرانی برای تشکیل اجتماعات بارها رد شده است. میرحسین موسوی و مهدی کروبی، رهبران مخالف که می خواستند در همبستگی با اعتراضات در مصر از مسوولان اجازه راهپیمایی در ۱۴ فوریه ۲۰۱۱ بگیرند از اواسط فوریه ۲۰۱۱ تحت بازداشت خانگی بوده از هرگونه تماس آنان با دنیای خارج جلوگیری شده است.

۲۷- مسوولان می افزایند تشکیل همه اجتماعات عمومی نیازمند گرفتن اجازه براساس قانون است، اما در طول سال گذشته گزارش های بیشتری از محدود شدن اجتماعات آزاد و استفاده از زور افراطی علیه تظاهرات کنندگان وجود داشت. در ۱۴ فوریه ۲۰۱۱ هنگامی که مخالفان در همبستگی با معترضان در مصر در تهران راهپیمایی کردند، نیروهای امنیتی برای پیشگیری از راهپیمایی مستقر و موجب درگیری هایی شدند که حد اقل دو کشته و چند مجروح به جا گذاشت. به دنبال درگیری های فوق قوه قضاییه بارها رهبران مخالف را برای نقش آنان در ناآرامی های سیاسی به پیگیری قانونی تهدید کرد و خواهان اتخاذ تدابیری علیه ایشان شد. کمیساریای عالی حقوق بشر در ۱۸ فوریه ۲۰۱۱ به علت مرگ معترضان در جمهوری اسلامی به شدت ابراز تاسف کرد و نگرانی خود را از اظهارات بعضی از اعضای پارلمان ایران که خواهان اعدام رهبران مخالف شده بودند ابراز داشت. کمیساریای عالی بر اهمیت گفتگو با مخالفان سیاسی برای ایجاد جامعه ای با ثبات تاکید کرد.

۳۸- براساس گزارش های متعدد به مناسبت "روز خشم" در ۱۵ آوریل به نشانه سالگرد تظاهرات ۲۰۰۵ در اهواز تعدادی از اعراب اهوازی در جریان اعتراضاتی در استان خوزستان در جنوب غربی ایران کشته و عده دیگری نیز مجروح شدند. تعداد زیادی از جمله زنان نیز قبل و در جریان این اعتراضات، که به گفته مسوولان گردهمایی هایی به منظور برهم زدن نظم و امنیت عمومی بود، دستگیر شدند. سیستم ارتباطات، از جمله اینترنت، محدود شد تا جلوی جریان اطلاعات گرفته شود و نیروهای امنیتی فراوانی مستقر شدند. ظاهراً در جریان اعتراضات از مهمات واقعی و گازاشک آور استفاده شد و به تظاهرات کنندگان تلفاتی وارد شد، اگرچه مسوولان این ادعا را رد می کنند. علاوه بر این در ۲ آوریل ۲۰۱۱ تعدادی از آذربایجانی های ایران، که در جریان تظاهراتی آرام خواهان محافظت زیست محیطی از دریاچه ارومیه شده بودند به وسیله نیروهای امنیتی دستگیر شدند. مسوولان می گویند این گردهمایی غیرقانونی به منظور اخلال در نظم عمومی بود. گزارش هایی نیز درباره مردمی دریافت شد که از حضور ایشان در مراسم تدفین و دیگر مراسم مذهبی و گردهمایی ها در دوره تحت بررسی جلوگیری شده است. مسوولان در ۲۹ دسامبر ۲۰۱۰ مانع از گردهمایی هایی به مناسبت بزرگداشت افرادی شدند که پس از انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۰۹ کشته شده بودند وعده ای را دستگیر کردند. هاله سحابی، دختر عزت الله سحابی رهبر فقید ائتلاف ملی- مذهبی در ۲ ژوئن ۲۰۱۱ در جریان تشییع جنازه پدرش ظاهراً پس از درگیری با نیروهای امنیتی بر اثر حمله قلبی در گذشت. ۳۰

ح- فقدان تشریفات قانونی لازم در جریان دادرسی

۳۹- میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، که جمهوری اسلامی ایران از کشورهای طرف آن است، بر تضمین های محاکمه عادلانه و رعایت تشریفات قانونی لازم در جریان دادرسی تصریح می کند. بسیاری از تضمین های مربوط به محاکمه عادلانه در قانون اساسی و نظام حقوقی ایران نیز در نظر گرفته و پیش بینی شده است. ماموران رویه های ویژه به ابراز نگرانی شدید در مورد کوتاهی در زمینه رعایت تشریفات قانونی لازم در جریان دادرسی بازداشت شدگان ادامه دادند. درباره ادعاهای استفاده گسترده از شکنجه و بدرفتاری با بازداشت شدگان در زندان، استفاده از سلول های انفرادی، بازداشت افراد بدون اتهام، بازداشت ممنوع الملاقات و عدم دسترسی به وکلای مدافع به ویژه ابراز نگرانی شد. گروهی از ماموران رویه های ویژه ۳۱، در ۷ اکتبر ۲۰۱۰ با صدور اطلاعیه ای درباره محکومیت سنگین درخشان، روزنامه نگار، که بیش از یک سال بدون اتهامی زندانی، از جمله ۹ ماه در سلول انفرادی، بود و از ملاقات وی با اعضای خانواده و وکلای مدافع جلوگیری شده بود، ابراز نگرانی کردند. همچنین شکایت هایی دریافت شد که اعترافات گرفته شده از طریق روش های قهری در دوره پیش از زندان، در جریان محاکمات پذیرفته شده اند، و ظاهراً احکام در غیاب وکلای مدافع صادر شده است. همچنین گزارش هایی از تاخیر محاکمات به علت کوتاهی مسوولان در انتقال بازداشت شدگان به دادگاه برای محاکمه و دادرسی وجود داشت.

۴۰- گزارش های دریافتی همچنین حاکی از زیادی و تراکم تعداد زندانیان به ویژه زندانیان مواد مخدر در زندان ها است. مدیرکل زندان ها در کرمانشاه با افشای خبر افزایش ۲۹ درصدی تعداد زندانیان گفت به علت زیادی تعداد زندانیان مجبور شده اند ۴۷۵۰ زندانی را در زندانی با ظرفیت ۶۵۰ نفر جا دهند. ۲۲ قوه قضاییه ایران به نا مناسب بودن شرایط در زندان ها اذعان کرده و خواستار افزایش بودجه برای بهبود این شرایط شده است. مسوولان می گویند اصلاحات در نظام مدیریت زندان ها به بهبود تسهیلات زندان انفرادی، که فقط در موارد استثنایی از آن ها استفاده می شود، نیز منجر شده است.

سوم- همکاری با سازوکارهای بین المللی حقوق بشر و دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد

الف- ایجاد ماموریت رویه ویژه از سوی شورای حقوق بشر

۴۱- شورای حقوق بشر در ۲۴ مارس ۲۰۱۱ قطعنامه ۱۶/۹ را درباره وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران تصویب و ماموریت گزارشگر ویژه را ایجاد کرد. شورای حقوق بشر در این قطعنامه به گزارشگر ویژه ماموریت داد به شورا و مجمع عمومی گزارش دهد و از دولت جمهوری اسلامی ایران خواست با ماموریت دار مورد بحث به طور کامل همکاری و با دیدار او از ایران موافقت کند و همه اطلاعات لازم برای فراهم کردن امکان اجرای ماموریت را در اختیارش قرار دهد. احمد شهید از مالدیو

در ۱۷ ژوئن ۲۰۱۱ به عنوان گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران منصوب شد. مسوولان ایرانی انتصاب گزارشگر ویژه را به عنوان اقدامی سیاسی، گزینشی و غیرقابل قبول زیر سوال برده، هشدار دادند به گزارشگر ویژه اجازه دیدار از این کشور را نخواهند داد. ۳۴ رسانه های ایران در ۲۱ ژوئیه ۲۰۱۱ به نقل از سخنگوی وزارت امور خارجه اعلام کردند انتصاب گزارشگر ویژه برای جمهوری اسلامی ایران اقدامی سیاسی و غیرقانونی است و دولت تحت هیچ شرایطی به این فرستاده اجازه ورود به کشور را نخواهد داد.

ب- همکاری با نظام معاهده حقوق بشر سازمان ملل متحد

۴۲- جمهوری اسلامی ایران علاوه بر تایید پنج معاهده عمده حقوق بشر سازمان ملل متحد ۲۵ در ۲۱ سپتامبر ۲۰۱۰ پروتکل اختیاری کنوانسیون حقوق کودک درباره درگیری کودکان در مناقشه مسلحانه را امضا کرد.

۴۳- کمیته حذف تبعیض نژادی در ۴ و ۵ اوت ۲۰۱۰ هجدهمین و نوزدهمین گزارش ادواری جمهوری اسلامی ایران را، که می بایست در ۲۰۰۶ تحویل داده می شد (CERD/C/IRN/18-19)، بررسی کرد. این کمیته به تحولات مثبت گوناگونی اشاره کرد که در جمهوری اسلامی ایران رخ داده، از جمله تصویب قانون حقوق شهروندی، در ۲۰۰۵، اصلاح برنامه چهارم توسعه، که امکان اختصاص بودجه و درصدی از درآمدهای نفت و گاز برای توسعه استان های کمتر توسعه یافته، به ویژه استان های محل سکونت گروه های قومی محروم، را به وجود آورده، و همکاری فعالانه این کشور با جامعه بین المللی در زمینه مسایل حقوق بشر، مانند ابتکار آن در ترویج گفتگو بین تمدن ها. کمیته اما درباره گزارش های مربوط به تبعیض نژادی روزمره و اظهارات حاکی از تبعیض نژادی و محرک نفرت مقامات دولتی ابراز نگرانی کرد. کمیته یادآوری کرد زنان دارای خاستگاه اقلیتی ممکن است در معرض خطر تبعیض مضاعف باشند. کمیته یادآور شد دادگاه های ایران هرگز به استناد کنوانسیون بین المللی حذف همه شکل های تبعیض نژادی حکمی صادر نکرده اند و درباره رفتار حاکی از تبعیض با شهروندان خارجی در نظام عدالت ایران ابراز نگرانی کرد. کمیته جمهوری اسلامی ایران را ترغیب کرد اقدام به تصویب آن تعداد از معاهدات بین المللی حقوق بشر کند که هنوز تصویب نکرده است.

ج- همکاری با رویه های ویژه سازمان ملل متحد

۴۴- جمهوری اسلامی ایران در ژوئن ۲۰۰۲ برای تمامی ماموران رویه های ویژه موضوعی دعوت نامه ای دائمی صادر کرد. شش مامور در ۲۰۰۳ و ۲۰۰۵ از ایران دیدن کردند اما از ۲۰۰۵ هیچ ماموریت داری به ایران سفر نکرده است. مسوولان ایرانی در واکنش به این گزارش گفتند مشغول برنامه ریزی برای دعوت از دو گزارشگر ویژه برای دیدار از ایران در ۲۰۱۲ بوده اند.

۴۵- گزارشگر ویژه شکنجه نخستین بار در ۲۰۰۵ برای دریافت دعوت نامه درخواست کرد و این موضوع را هر سال یادآوری کرده که تازه ترین مورد آن در دسامبر ۲۰۱۰ بود. گزارشگر حقوق غذا در فوریه ۲۰۱۱، گزارشگر ویژه اظهار نظر و بیان در فوریه ۲۰۱۰، گزارشگر ویژه استقلال قضات و وکلا در ۲۰۰۶ (تکرار شده در هر دو گزارش مکتوب وی در ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰)، کارشناس مستقل مسایل اقلیت در ۲۰۰۸ (که در اکتبر ۲۰۱۰ موضوع را یادآوری کرد)، و گزارشگر ویژه آزادی دین یا عقیده (که تمایل خود را به دیدار از این کشور در گزارشی مکتوب در فوریه ۲۰۱۱ تکرار کرد) نیز برای دیدار از ایران درخواست داده اند. همه این درخواست ها همچنان معتبر هستند.

۴۶- ماموران رویه های ویژه در ۲۰۱۰ در مجموع ۳۸ پیام مکتوب به جمهوری اسلامی ایران فرستادند که ۲۶ مورد از آن ها درخواست های فوری و ۲ مورد ادعا نامه بود. مسوولان ایرانی به ۱۳ پیام ارسالی در ۲۰۱۰ جواب دادند.

۴۷- مسوولان ایرانی، به ویژه وزارت امور خارجه، اعضای پارلمان، قوه قضاییه و نیروهای مسلح به انتصاب گزارشگر ویژه جدید به شدت واکنش نشان و هشدار دادند جمهوری اسلامی ایران به وی اجازه ورود به کشور را نخواهد داد. آقای لاریجانی دبیرکل شورای عالی حقوق بشر ایران در ۱۷ ژوئیه ۲۰۱۱ انتصاب گزارشگر ویژه را اقدامی یکجانبه که فاقد معنای منطقی است، توصیف کرد.

د- همکاری با دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد

۴۸- همچنان که در گزارش موقت دبیرکل به شورای حقوق بشر اشاره شده، دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر و قوه قضاییه جمهوری اسلامی ایران در ۱ و ۲ دسامبر ۲۰۱۰ کنفرانسی قضایی در تهران تشکیل دادند. این رویداد در پی تماس های مستمر از ۲۰۰۷ بین دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر و قوه قضاییه ایران برگزار شد. شورای عالی حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران ریاست مشترک این رویداد را برعهده داشت.

۴۹- سه کارشناس بین المللی: کمال حسین از بنگلادش، والتر کالین از سوئیس، و عایشه شوچونه محمد از مالدیو - همراه با اعضای دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر در این کنفرانس شرکت کردند. چند قاضی دادگاه عالی، دادگاه استیناف و دادگاه های انقلاب، از جانب ایران شرکت کردند.

۵۰- موضوعات کنفرانس شامل مسایل حقوق بشر در رابطه با اجرای عدالت، به ویژه تضمین ها و تدابیر حمایتی برای اشخاص به محض دستگیری و بازداشت پیش از محاکمه، محاکمه عادلانه و رعایت تشریفات قانونی لازم در مرحله محاکمه، و شرایط بازداشت پس از محکومیت، از جمله پیشگیری از شکنجه، بود. کنفرانس همچنین به بررسی تجربه ها و منابع مربوطه در ارتباط با توسعه و پیشرفت آموزشی و حرفه ای قوه قضاییه پرداخت.

۵۱- بحث ها بین شرکت کنندگان مجموعه ای گسترده از مسایل را در بر می گرفت و توجه چشمگیری به عناصر گوناگون رویه های محاکمه عادلانه در پرتو عنصر اصلی تفسیر کلی شماره ۳۲ کمیته حقوق بشر درباره ماده ۱۴ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی معطوف شد. بحث ها همچنین درباره بازجویی قبل از محاکمه، تشریفات دستگیری، صدور احکام بازداشت، رسیدگی و نظارت قضایی بر بازجویی ها، محدودیت زمانی برای بازداشت موقت، اطلاع و ارتباط با خانواده ها، دسترسی به وکلای، نقش دادستان ها و دادیاران در مقابل قضات، حق عدم اجبار به بیان سخنان و اعتراف بر ضد خود، نظارت بر مکان های بازداشت، و جدا نگهداشتن متهمان پیش از محاکمه از زندانیان محکوم شده، شرایط زندان، نیازهای زنان زندانی، و کودکان همراه این زنان به حفاظت، و آموزش قضایی و رشد و توسعه حرفه ای در زندان بود. کارشناسان شرکت کننده به تضمین های پیش بینی شده در قانون اساسی کشور، و دستورالعمل های اجرایی که از آن زمان به عنوان قانون تصویب شده اند، و همچنین به ابهام چشمگیر در قوانین و عدم وضوح در اجرای آن ها اشاره کردند.

۵۲- جمهوری اسلامی ایران در ۲۴ فوریه ۲۰۱۰ رسماً از کمیساریای عالی حقوق بشر دعوت کرد از ایران دیدن کند که وی آن را برای ۲۰۱۱ پذیرفت اما درخواست کرد به یک هیات در سطح کاری اجازه داده شود برای آماده کردن مقدمات سفر وی از قبل به کشور سفر کند. دبیرکل شورایی عالی حقوق بشر در ۲۴ ژانویه ۲۰۱۱ در نامه ای به کمیساریای عالی از چنین هیاتی دعوت به عمل آورد که در زمان نوشتن گزارش حاضر برنامه ریزی می شد.

چهارم - نتیجه گیری ها و توصیه ها

۵۳- گزارش حاضر بار دیگر بر حوزه های نگرانی مداوم برای حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران تاکید می کند. دبیرکل از گزارش های مربوط به تعداد روزافزون اعدام ها، قطع عضوها، توقیف ها و بازداشت های خودسرانه، محاکمات ناعادلانه، شکنجه و بدرفتاری و، به ویژه، مبارزه با فعالان حقوق بشر، وکلای مدافع، روزنامه نگاران و فعالان مخالف عمیقاً نگران شده است.

۵۴- دبیرکل دولت جمهوری اسلامی ایران را تشویق می کند به نگرانی های اعلام شده در این گزارش و درخواست های ویژه برای اقدام که در قطعنامه های قبلی مجمع عمومی و فرآیند بررسی ادواری همگانی پیدا می شوند، رسیدگی کند. دبیرکل نقش مهم و سازنده ای را که وکلای مدافع و فعالان حقوق بشر در حمایت از حقوق بشر ایفا می کنند یادآوری کرده، دولت را تشویق می کند آزادی بیان و اجتماعات را به طور کامل تضمین و فضای بیشتری را برای فعالیت مستقل آنان باز کند.

۵۵- دبیرکل با توجه به نگرانی ها و مسایل دیگر که در گزارش ذکر شده یادآوری می کند مسوولان اقدامات مثبتی، برای مثال، به منظور پیشگیری از سنگسار به عنوان راهی برای اعدام یا برای محدود کردن استفاده از مجازات اعدام مجرمان نوجوان، انجام داده اند. با این حال دبیرکل ابراز نگرانی می کند این اقدامات به گونه ای برنامه ریزی شده و از روی قاعده انجام نگردیده و موارد مشابه همچنان رخ می دهد. وی دولت را تشویق می کند قوانین ملی، به ویژه قانون جزا و قوانین دادرسی نوجوانان را اصلاح و تجدید نظر کند تا مطابقت آن ها با معیارهای بین المللی حقوق بشر تضمین شده و به این شکل های مجازات مرگ و دیگر مجازات ها، که براساس حقوق بین الملل ممنوع هستند،

خاتمه داده شود. دبیرکل از جمهوری اسلامی ایران می خواهد با در نظر داشتن لغو مجازات مرگ مهلتی قانونی را درباره اعدام ها اعلام کند.

۵۶- دبیرکل از امضای اخیر پروتکل اختیاری کنوانسیون حقوق کودک در زمینه درگیری کودکان در مناقشه مسلحانه، استقبال می کند و از دولت می خواهد سایر معاهدات بین المللی حقوق بشر را، به ویژه کنوانسیون حذف همه شکل های تبعیض علیه زنان و کنوانسیون ضد شکنجه و سایر رفتار یا مجازات بی رحمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، را که بلا تکلیف مانده اند، تصویب کند. وی همچنین از جمهوری اسلامی ایران می خواهد شروطی را که برای امضا و تصویب معاهدات گوناگون حقوق بشر قائل شده، همچنان که از سوی نهادهای معاهده ای مربوطه توصیه شده، پس بگیرد.

۵۷- دبیرکل از تلاش های اخیر جمهوری اسلامی ایران برای به روز کردن گزارش های ادواری خود به نهادهای معاهده ای حقوق بشر استقبال، و آن را تشویق می کند در مورد اظهارنظرهای نهایی که در اوت ۲۰۱۰ به وسیله کمیته حذف تبعیض نژادی در مورد روش های تبعیضی علیه زنان، اقلیت های قومی و دینی و دیگر گروه های اقلیت ارائه داده شد، اقدام کند.

۵۸- اگرچه دولت در ۲۰۰۲ برای ماموران رویه های ویژه شورای حقوق بشر دعوت نامه دائم صادر کرد، دبیرکل متأسف است که از ۲۰۰۵ هیچ دیداری از ایران صورت نگرفته است. دبیرکل به ویژه دولت را تشویق می کند با گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران، که به تازگی منصوب شده، همکاری کامل به عمل آورد و دعوت نامه ای زودهنگام به منظور دیدار از کشور برای وی صادر کند، و همه اطلاعات لازم برای اجرای ماموریت را فراهم سازد.

۵۹- دبیرکل همچنان در مورد نسبت کم پاسخ ها به تعداد زیاد مکاتبات ارسالی ماموران رویه های ویژه، ظاهراً درباره موارد نقض بسیار شدید حقوق بشر، نگران است و از دولت می خواهد همکاری خود را با شورای حقوق بشر در این حوزه بخصوص، تقویت کند. دبیرکل بر مساعدت ارزشمندی تأکید دارد که ماموران رویه های ویژه می توانند در مورد نظارت و گزارش دهی در زمینه وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران، و تسهیل یاری فنی در حوزه های مربوطه داشته باشند. ایشان امیدوار است دیدار پیشنهادی کمیساریای عالی حقوق بشر از ایران محقق شود و از مسوولان می خواهد امکان دسترسی نامحدود وی را به جامعه مدنی و اشخاص مربوطه فراهم سازند و این فرصت را برای گفتگوی اساسی درباره مسایل مطرح شده در گزارش حاضر مغتنم بشمارند.

- ۱- گروه کاری بازداشت خودسرانه؛ گزارشگر ویژه ترویج و حمایت از حق آزادی اظهارنظر و بیان؛ گزارشگر ویژه شکنجه و سایر رفتار یا مجازات بی رحمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز؛ و گزارشگر ویژه استقلال قضات و وکلا.
- ۲- خبر نیمه رسمی ایسنا، ۱۶ مارس ۲۰۱۱. www.isna.ir/ISNA/NewsView.aspx?ID=News-1735739
- ۳- خبر نیمه رسمی (خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا))، ۱۳ ژانویه ۲۰۱۱. www.irna.ir/NewsShow.aspx?NID=30185574
- ۴- خبر نیمه رسمی کیهان، ۲۰ اکتبر ۲۰۱۰. www.kayhannews.ir/890728/15.#other1507
- ۵- خبر نیمه رسمی ایسنا، ۱ مارس ۲۰۱۱، www.isna.ir/ISNA/NewsView.aspx?ID=News-1725542
- ۶- Ibid., 6 June 2011. www.isna.ir/ISNA/NewsView.aspx?ID=News-1782037&Lang=p
- ۷- Ibid., 1 June 2011. www.isna.ir/ISNA/NewsView.aspx?ID=News-1780000&Lang=p
- ۸- Ibid., 18 May 2011. www.isna.ir/ISNA/NewsView.aspx?ID=News-1770495&Lang=p
- ۹- به گفته عفو بین الملل بین اول ژانویه و ۲۷ آوریل ۲۰۱۱ حداقل ۱۳۵ نفر اعدام شدند؛ گزارش ها نشان می دهند ۴۰ اعدام دیگر نیز انجام شده است (نگاه کنید به <http://www.amnesty.org/en/news-and-updates/sharp-rise-public-executions-iran-executes-first-juvenile-offenders-2011-2011-04-027>).
- ۱۰- خبر رسمی، پرس تی وی ۱۳ مه ۲۰۱۱ www.presstv.com/detail/179641.html
- ۱۱- مجازات برای قاچاق و فروش ۳۰ گرم شیشه، درست مانند دیگر مواد روانگردان، مثل کراک و هرویین، با زندان قابل مجازات است در حالی که مجازات برای بیش از ۳۰ گرم مرگ است.
- ۱۲- خبر نیمه رسمی ایسنا، ۴ مارس ۲۰۱۱. www.isna.ir/ISNA/NewsView.aspx?ID=News-1727415
- ۱۳- خبر رسمی، ایران نیوز دلی، خبرگزاری نیمه رسمی فارس، ۲۹ دسامبر ۲۰۱۰؛ و خبرهای رسمی قوه قضاییه www.dadiran.ir/default.aspx?tabid=40&ctl=edit&mid=389&code=7697
- ۱۴- خبر نیمه رسمی ایسنا، ۲۹ مه ۲۰۱۱. www.isna.ir/isna/newsview.aspx?id=news-1777767&lang=p
- ۱۵- Ibid., 20 May 2011. www.isna.ir/ISNA/NewsView.aspx?id=news-1770578&Iang=p
- ۱۶- خبر رسمی قوه قضاییه، ۲۹ مه ۲۰۱۱. <http://dadiran.ir/Default.aspx?tabid=62&ctl=Edit&mid=397&code=8379>
- ۱۷- حداقل ۱۰ زن و ۴ مرد در خطر اعدام با سنگسار هستند. عفو بین الملل، "اعدام های ایران با سنگسار"، ۲۳ دسامبر ۲۰۱۰. <http://www.amnesty.org/en/library/info/MDE13/095/2010/en>
- ۱۸- گزارشگر ویژه اعدام های فراقانونی، شتاب زده یا خودسرانه؛ گزارشگر ویژه شکنجه و سایر رفتار یا مجازات بی رحمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز؛ گزارشگر ویژه استقلال قضات و وکلا؛ و گزارشگر ویژه خشونت علیه زنان، دلایل و پیامدهای آن.
- ۱۹- گزارشگر ویژه اعدام های فراقانونی، شتاب زده یا خودسرانه؛ گزارشگر ویژه شکنجه و سایر رفتار یا مجازات بی رحمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز؛ و گزارشگر ویژه خشونت علیه زنان، دلایل و پیامدهای آن.
- ۲۰- خبر نیمه رسمی ایسنا، ۹ مه ۲۰۱۱. www.isna.ir/ISNA/NewsView.aspx?ID=News-1763914&Lang=p
- ۲۱- کمیته کارشناسان سازمان بین المللی کار در زمینه استفاده از کنوانسیون ها و توصیه ها، دسامبر ۲۰۱۰. www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_151556.pdf
- ۲۲- خبر نیمه رسمی ایسنا، ۴ ژوئن ۲۰۱۱. www.isna.ir/ISNA/NewsView.aspx?ID=News-1780417
- ۲۳- رییس - گزارشگر گروه کاری بازداشت خودسرانه، گزارشگر ویژه آزادی دین یا عقیده و گزارشگر ویژه اعدام های فراقانونی، شتاب زده یا خودسرانه.
- ۲۴- مانند دشمنی با خدا، تبلیغات علیه نظام، تبانی علیه امنیت نظام، توهین به مقدسات اسلامی و رهبران کشور، توهین به رییس جمهور، توزیع تصاویر و مطالب به منظور تمسخر مقدسات، همکاری با کشورهای دشمن با مشارکت در کنفرانس های ضدانقلابی و تاسیس رسانه های ضد انقلابی.

۲۵- یونسکو "اعلامیه احمد زیدآبادی برنده جایزه جهانی آزادی مطبوعات ۲۰۱۱ یونسکو /گیلرموکانو"، ۳ مه ۲۰۱۱.

www.unesco.org/new/en/media-services/single-view/news/statement_by_ahmad_zeidabadi_laureate_of_the_2011_unescoquillermo_cano_world_press_freedom_prize.

۲۶- خبر نیمه رسمی ایسنا، ۱۰ ژانویه ۲۰۱۱ . www.isna.ir/isna/newsview.aspx?id=news-1691741&lang=p

و www.isna.ir/isna/newsview.aspx?id=news-167774/&lang=p

Ibid., 20 December 2011. www.isna.ir/isna/newsview.aspx?id=news-167774/&lang=p

۲۸- www.irna.ir/NewsShow.aspx?NID=30429638

۲۹- خبر نیمه رسمی ایسنا، ۲۲ نوامبر ۲۰۱۱ . <http://isna.ir/isna/newsview.aspx?id=news-1660287> .

۳۰- خبر نیمه رسمی *آفتاب* ۱۲ ژوئن ۲۰۱۱

www.aftabnews.ir/vdcjvhevouqe8vz.fsfu.html

www.Aftabnews.ir/vdcip3azwt1arz2.cbct.html.

۳۱- گزارشگر ویژه استقلال قضات و وکلا، گزارشگر ویژه ترویج و حمایت از حق آزادی اظهارنظر و بیان، گزارشگر ویژه وضعیت مدافعان حقوق بشر و گزارشگر ویژه شکنجه و سایر رفتار یا مجازات بی رحمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز.

۳۲- خبر نیمه رسمی ایسنا، ۲۸ دسامبر ۲۰۱۰ .

www.isna.ir/ISNA/newsview.aspx?id=news-1682497

۳۳- خبر نیمه رسمی ایرنا، ۹ مه ۲۰۱۱.

www.irna.ir/NewsShow.aspx?NID=30377305

۳۴- خبر نیمه رسمی *تهران تایمز*.

www.tehrantimes.com/index_View.asp?code=243356

www.presstv.ir/detail/186662.html

۳۵- کنوانسیون حقوق کودک، کنوانسیون بین المللی حذف همه شکل های تبعیض نژادی، میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، و کنوانسیون حقوق معلولان.